

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА І ЗНАЧЕННЯ ЙОГО ОЦІНКИ

Одним з головних завдань функціонування будь-якого підприємства в сучасних умовах є забезпечення стабільного фінансового стану. Перед тим, як приймати важливі управлінські рішення на підприємстві, необхідно провести оцінку фінансового стану суб'єкта господарювання. Така оцінка допоможе виявити наявні проблеми в його роботі.

Але перед тим, як проводити оцінку, необхідно чітко встановити зміст поняття «фінансовий стан підприємства». Багато науковців бачать різницю між такими поняттями, як «фінансовий стан підприємства», «економічний стан підприємства» та «фінансово-економічний стан». Ми погоджуємось з твердженням, що домінуючою відмінною ознакою, що відрізняє сутність цих понять, є визначення розмежування тлумачення економічної діяльності підприємства, яка передбачає всі види діяльності на підприємстві та фінансової діяльності, яка передбачає зміни й розміру капіталу підприємства [6, с. 178].

На нашу думку, одним з найвичерпніших тлумачень фінансового стану підприємства є визначення М.Я. Дем'яненка: «Фінансовий стан – це комплексне поняття, є результатом роботи усіх елементів внутрішніх та зовнішніх фінансових відносин суб'єкта господарювання та відображає якісну сторону фінансової та виробничої діяльності. Це поняття характеризується системою показників, які відображають поточний стан джерел ресурсів (капіталу), спроможність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати своєчасне та ефективне фінансування виробничо-господарської діяльності» [2].

А.Г. Семенов стверджує, що фінансовий стан є економічним поняттям, комплексною категорією, відображає фінансову спроможність підприємства та сукупність певних показників, характеризує різні аспекти фінансово-господарської діяльності [5, с. 48].

Більшість науковців головною характеристикою фінансового стану вважають систему показників. Ми погоджуємося з даною думкою, тому що поняття фінансового стану є об'єктивною фінансовою категорією. Цю категорію можна оцінити певною сукупністю фінансових показників.

М.Я. Коробова наводить повніше поняття фінансового стану, згідно з яким, це інтегрована та складна за багатьма показниками характеристика якості діяльності суб'єкта господарювання. Також його тлумачать як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і рівень раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків з контрагентами [3].

Окремо відзначимо визначення Г.В. Савицької, тому що автор виокремлює фінансовий стан як економічну категорію, а не комплексне поняття, і відзначає, що ця категорія відображає стан капіталу у процесі його кругообігу та спроможність підприємства до саморозвитку саме на певний момент часу, тому, що на інший момент ситуація може стати іншою [4].

А.Д. Шеремет та Р.С. Сайфулін, стверджують, що «фінансовий стан підприємства» відображений у засобах суб'єкта господарювання та їх джерелах, тобто – у структурі його активів і пасивів [7, с. 321]. Проте із цього визначення не ясно, які можуть бути наслідки та причини таких співвідношень.

Щодо подальшого вивчення тлумачення даного поняття вченими, багато з них дублюють тлумачення з Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Вчені називають це поняття комплексним, система показників відображає його характеристики. Згадані показники відповідають за наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання.

Слід відзначити, що визначення авторів, які підкреслюють відображення у понятті „фінансовий стан”, якісної сторони виробничої і фінансової діяльності, хоча й з деякими відмінностями є більш обґрунтованим. Таким чином тлумачать це поняття М.Я. Дем'яненко, М.Ф. Коробов, В.В. Осмоловський.

В результаті аналізу тлумачень дефініції «фінансовий стан підприємства» в наукових дослідженнях і виявлення основних засад цього поняття, дамо власне його визначення: фінансовий стан – це якісна характеристика діяльності суб'єкта господарювання, є результатом фінансово-господарської діяльності, відображає стан забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, необхідними для ефективної роботи підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання й вимірюється системою показників, що характеризують загальні результати діяльності суб'єкта господарювання на час оцінки.

Використана література:

1. Горобець О.І. Методи аналізу фінансового стану підприємств / О.І. Горобець // Управління розвитком. – 2014. – №10 (173). – С. 138-140.
2. Дем'яненко М. Я. Фінансовий словник-довідник / М. Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан, П. Т. Каблук. – К.: ІАЕУААН, 2003. – 507 с.

3. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. / Коробов М. Я. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Знання, 2002. – 378 с.
4. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособие / Савицкая Г. В. – 7-е изд., испр. – Мн.: Новое издание, 2002. – 704 с.
5. Семенов А.Г. Оцінка фінансового стану підприємства / А.Г. Семенов, Ю.М. Беженар // Держава та регіони. – 2016. – №4-5. – С. 47-50.
6. Титаренко О.С. Сутнісна характеристика фінансового стану підприємства / О.С. Титаренко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2012. – №3 (54). – С. 177-181
7. Шеремет А.Д. Методика фінансового анализа деятельности коммерческих организаций : практич. пособие / А.Д. Шере-мет, Р.С. Сайфулин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2015. – 321 с